

Minder zekerheid door soepeler ontslagrecht

Van onze medewerker

Een eventuele versoepeling van het ontslagrecht verhoogt weliswaar de flexibiliteit aanmerkelijk, maar zal daarnaast afbreuk doen aan de bestaande mate van zekerheid voor werknemers op de Nederlandse arbeidsmarkt. Vooral werknemers met een vlekje kunnen gemakkelijk de dupe worden van het flexibiliseringstreven in tijden dat het economisch minder voorspoedig gaat.

Rondom de recente participatietop van kabinet, sociale partners en gemeenten vond er in het economenblad *ESB* een genuanceerde discussie plaats over de mogelijke zegeningen van het Deense flexicuritymodel voor de Nederlandse arbeidsmarkt. In dit model zorgen relatief hoge werkloosheidsuitkeringen voor een hoog niveau van (sociale) zekerheid en staat de ontbrekende ontslagbescherming tegelijkertijd voor een hoge mate van flexibiliteit op de Deense arbeidsmarkt.

De derde schakel van het Deense flexicuritymodel is een vooral op herenbijscholing gericht actief arbeidsmarktbeleid. Deze schakel fungeert voornamelijk als een brug tussen zekerheid en flexibiliteit, waardoor het werkloosheidsniveau in Denemarken om en nabij de vier procent bedraagt. Aangezien Nederland ten opzichte van Denemarken op deze punten vooral afwijkt in de mate van ontslagbescherming (hoog in Nederland en laag in Denemarken), is het begrijpelijk dat de ontslagbescherming zo'n prominente plaats innam, in het bijzonder in de aanloop naar en de directe follow-up van de parti-

cipatietop.

De economen manen tot voorzichtigheid wat betreft de mate van importeerbaarheid van het Deense model. Moet Nederland dit wel willen, mede gezien het feit dat er meer wegen naar Rome leiden en ons land internationaal gezien op het punt van de hoogte van de werkloosheidscijfers intussen nauwelijks nog onderdoet voor de prestaties van Denemarken? Zo zal versoepeling van het ontslagrecht in ons land zeker bijdragen aan de flexibiliteit op de arbeidsmarkt. Minder zeker zijn volgens de economen de effecten van een eventuele versoepeling op zekerheid. Zonder aanvullend beleid zullen vooral oudere werknemers als gevolg daarvan vaker werkloos thuis komen te zitten en dat kan natuurlijk niet de bedoeling zijn van geen van de betrokken partijen.

Bezien we vervolgens welke maatregelen het kabinet en de werkgevers voor ogen hebben in de sfeer van actief arbeidsmarktbeleid (de derde verbindende schakel in het flexicurity model), dan springt het meest in het oog het voorstel om 200.000 mensen aan werk te helpen, namelijk vrouwen, ouderen en groepen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt (langdurig werklozen, allochtonen, jongeren en gedeeltelijk arbeidsgeschikten). De laatste groep zal het voornamelijk moeten hebben van gesubsidieerde banen en loonkosten-subsidies. Ten aanzien van de twee andere groepen zijn weinig tastbare afspraken gemaakt. Per saldo wordt daarom de derde schakel van het flexicuritymodel anders ingevuld dan in Denemarken (gesubsidieerde banen, loonkostensubsidies versus uitgebreide scholingsinspanningen).

Het laat zich op grond hiervan concluderend aanzien dat een eventuele versoepeling van het ontslagrecht

weliswaar de flexibiliteit aanmerkelijk zal verhogen, maar daarnaast afbreuk zal doen aan de bestaande mate van zekerheid voor werknemers op de Nederlandse arbeidsmarkt. Er zal in dit geval dus sprake zijn van wat economen aanduiden als een slechte affruil, waarbij vooral werknemers met een vlekje gemakkelijk de

dupe kunnen worden van het flexibiliseringstreven in tijden dat het economisch minder voorspoedig gaat.

Willen kabinet, sociale partners en gemeenten desondanks blijven vasthouden aan het importeren in ons land van de hoofdzaak van het Deense flexicuritymodel, dan zal meer werk van scholing moeten worden gemaakt. Dit is een duurdere oplossing dan kiezen voor loonkosten-subsidies en gesubsidieerde banen, maar draagt op langere termijn aanzienlijk substantiëler bij aan een duurzame weerbaarheid van werknemers op een flexibele arbeidsmarkt. Ook in dit geval gaat de kost voor de baat uit. De versoepeling van het ontslagrecht zou dus best weer enige tijd in de ijskast kunnen.

De auteur is hoogleraar comparatief Arbeidsmarktbeleid aan de Radboud Universiteit en programmaleider bij het ITS.

Erik de Gier

